

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора юридичних наук,
професора Оксіня Віталія Юрійовича на дисертацію Захарова
Володимира Олеговича на тему: «Вплив глобальної інформатизації на
розвиток теорії та практики публічного адміністрування», подане до
захисту у спеціалізовану вчену раду Науково-дослідного інституту
публічного права на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08
«Право» за спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність дисертаційного дослідження Захарова Володимира Олеговича не викликає сумніву. Вона зумовлена тим, що сучасна держава дедалі більшою мірою здійснює свої завдання і функції в умовах глобальної інформатизації, коли інформаційно-комунікаційні технології вже не можуть розглядатися лише як допоміжний технічний засіб управлінської роботи. Вони дедалі більше входять до систем публічного адміністрування, впливають на форми реалізації публічно-владної компетенції, зміст адміністративної процедури, порядок надання електронних публічних послуг, функціонування публічних електронних реєстрів, режим персональних даних, електронну ідентифікацію, міжвідомчу інформаційну взаємодію, відкриті дані, кібербезпеку та механізми адміністративного захисту прав особи.

Слід підкреслити, що дисертант слушно не ототожнює інформатизацію з простою технізацією управління. У роботі послідовно проведено думку про те, що інформатизація в сучасних умовах набуває значення одного з чинників трансформації соціальної і правової дійсності, управлінських механізмів та способів здійснення публічного адміністрування. Предметом дослідження стала не цифровізація як така, а фактори впливу глобальної інформатизації на розвиток теорії та практики публічного адміністрування. Саме така постановка питання надає роботі адміністративно-правового змісту і відмежовує її від суто управлінських або інформаційно-технологічних досліджень.

Дисертація пов'язана з процесами цифрової трансформації публічного адміністрування, реалізацією державної інформаційної політики та євроінтеграційним курсом України у сфері цифрового врядування. Її положення кореспондують з Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Законом України «Про Національну програму інформатизації», Концепцією розвитку цифрових компетентностей, Стратегією здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2030 року, а також із Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року. Це свідчить про нормативну й інституційну зумовленість обраної теми, її безпосередній зв'язок із завданнями модернізації публічної адміністрації та правового забезпечення цифрової держави.

Особливе значення має те, що автор розкриває дуалістичний характер глобальної інформатизації. З одного боку, вона відкриває можливості для підвищення доступності публічних послуг, прозорості адміністративної діяльності, оперативності процедур, розвитку електронної взаємодії, відкритих даних, електронної демократії, інтероперабельності та сервісної моделі взаємодії держави з особою. З другого боку, вона породжує нові ризики: кіберзагрози, цифрову нерівність, концентрацію даних, залежність держави від цифрової інфраструктури та приватних платформ, алгоритмічну непрозорість, помилкове профілювання, дезінформаційні впливи, порушення персональних даних і розмивання відповідальності суб'єктів владних повноважень.

У цьому зв'язку цілком обґрунтованою є постановка автором головної наукової проблеми: публічне адміністрування повинно не тільки використовувати цифрові технології, а й правовими засобами адаптуватися до наслідків їх системного впровадження. Саме така адаптація має забезпечувати, щоб цифрова швидкість і технологічна зручність не підміняли законність,

мотивованість адміністративного акта, належну процедуру, пропорційність, підконтрольність, можливість оскарження та реальний захист прав особи.

Отже, тема дисертації є своєчасною, науково виправданою і практично значущою. Вона належить до кола складних проблем сучасної науки адміністративного права, оскільки стосується не окремого цифрового сервісу чи інформаційної системи, а загальної трансформації публічного адміністрування під впливом глобальної інформатизації.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Вивчення дисертації Захарова Володимира Олеговича дає підстави констатувати належний науковий рівень виконаної роботи, її структурну завершеність, внутрішню логічну побудову та відповідність поставленій меті. Дисертант коректно визначив об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, забезпечивши їх змістову узгодженість із розділами дисертації та підсумковими висновками.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 221 сторінку. Список використаних джерел охоплює 258 найменувань. Така структура дала змогу авторові послідовно перейти від загальнотеоретичного осмислення глобалізму, інформатизації та публічного адміністрування до аналізу викликів і можливостей цифрового середовища, а далі – до формування концепції цифрового публічного адміністрування в Україні.

Автор розкрив співвідношення глобалізації та глобалізму, показав значення інформаційної парадигми в контексті сталого розвитку, а також визначив зміст сучасної концепції публічного адміністрування у взаємозв'язку з чинниками, породженими процесом глобальної інформатизації. Позитивної оцінки заслуговує прагнення дисертанта не зводити публічне адміністрування до управлінської техніки, а розглядати його як складне адміністративно-правове явище, що розвивається під впливом цифрового, сервісного, мережевого,

платформного, антикризового, транскордонного та резильєнтного адміністрування.

Істотне значення має висновок дисертанта про те, що електронні публічні послуги, адміністративна процедура, публічні електронні реєстри, електронна ідентифікація та інтероперабельність утворюють взаємопов'язаний адміністративно-правовий механізм забезпечення публічних інтересів. Такий підхід є методологічно вдалим, оскільки дозволяє відійти від спрощеного розуміння цифровізації як сукупності технічних сервісів і показати її зв'язок із класичними інститутами адміністративного права.

Автор також слушно зазначає, що цифровізація трансформує не лише засоби діяльності публічної адміністрації, а й базові адміністративно-правові конструкції: адміністративну процедуру, адміністративну справу, доказову основу адміністративного рішення, адміністративний розсуд і систему процедурного контролю. Саме цей розділ становить концептуальний центр роботи, оскільки в ньому запропоновано адміністративно-правову модель цифрового публічного адміністрування як особливої форми реалізації публічно-владної компетенції у цифровому середовищі.

Основні положення дисертаційного дослідження належним чином відображені в наукових публікаціях здобувача. За темою дисертації опубліковано шість наукових праць, з яких три – одноосібні статті у фахових виданнях з юридичних наук, три – тези доповідей на науково-практичних заходах. Зміст публікацій відповідає темі дисертації та відображає основні напрями авторського наукового пошуку: співвідношення глобалізації, інформатизації та безпекового середовища; сучасне розуміння глобалізму; онтологію інформаційної парадигми; позитивний вплив глобальної інформатизації на механізми забезпечення публічних інтересів.

Результати дослідження апробовано на міжнародних науково-практичних конференціях і круглих столах: «Правові проблеми сучасності та наукові підходи

до їх вирішення» (м. Київ, 25–26 січня 2023 року); «Правові основи відшкодування збитків від російської агресії: колективні та індивідуальні механізми» (м. Київ, 8 грудня 2023 року); «Актуальні питання розвитку правової системи в сучасній Україні» (м. Львів – Торунь, 4 лютого 2025 року). Такий рівень апробації є достатнім для дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Новизна отриманих результатів. Наукова новизна дисертації має цілісний і належно обґрунтований характер. Вона полягає не лише у зверненні здобувача до актуальної проблематики цифровізації публічного адміністрування, а передусім у спробі надати цим процесам власне адміністративно-правове пояснення. Захаров В. О. послідовно доводить, що глобальна інформатизація не може розглядатися тільки як технологічний чинник або як сукупність електронних засобів взаємодії між особою і державою. У дисертації вона розкрита як обставина, що впливає на розвиток теорії, функцій, механізмів і нормативного забезпечення сучасного публічного адміністрування.

Найбільш вагомим результатом роботи є формування концепції цифрового публічного адміністрування в Україні в умовах глобальної інформатизації. Принципове значення має те, що автор не зводить цифрове публічне адміністрування до електронних сервісів, веб-порталів або технічного оновлення діяльності публічної адміністрації. Йдеться про сучасний етап розвитку публічного адміністрування, у межах якого трансформується адміністративно-правовий механізм реалізації публічно-владної компетенції через цифровізацію адміністративної процедури, реєстрову основу адміністративного рішення, електронну взаємодію, автоматизовану обробку даних і цифрове адміністративне провадження.

До положень, що мають ознаки наукової новизни, належить також обґрунтування того, що глобальна інформатизація змінює сам механізм реалізації публічної влади. Автор переконливо показує, що сучасна публічна адміністрація

дедалі частіше діє через цифрові форми адміністративної діяльності, реєстрово-дані моделі адміністративного рішення та автоматизовану інформаційну взаємодію. Такий підхід має значення для подальшого розвитку доктрини адміністративної процедури, оскільки дає змогу аналізувати не лише адміністративний акт як кінцевий результат, а й цифровий процес його підготовки, формування, перевірки та доведення до особи.

Важливим є і визначення адміністративно-правової природи викликів публічного адміністрування в умовах глобальної інформатизації. У дисертації обґрунтовано, що алгоритмізація, цифрова залежність, концентрація даних і кіберзагрози не є виключно технічними або організаційними проблемами. Вони безпосередньо впливають на законність адміністративних рішень, межі адміністративного розсуду, достовірність інформаційної основи адміністративного акта та гарантії захисту прав особи у цифровому середовищі. Така постановка питання є цілком виправданою, оскільки адміністративно-правова наука повинна реагувати не лише на зміну інструментів діяльності публічної адміністрації, а й на трансформацію самої владної діяльності.

Окремо слід відзначити удосконалення підходів до визначення змісту сучасної концепції публічного адміністрування. Автор доповнює її положеннями щодо впливу глобальної інформатизації на механізми забезпечення публічних інтересів, реалізацію управлінських функцій та організацію діяльності публічної адміністрації. У цьому аспекті дисертація є важливою, оскільки дозволяє побачити публічне адміністрування не як статичну систему владних органів і процедур, а як динамічну адміністративно-правову модель, що поступово адаптується до цифрового середовища, мережевої взаємодії, сервісної орієнтації, платформізації та потреби у стійкості управлінських процесів.

Заслужують на підтримку й удосконалені наукові положення щодо позитивного впливу глобальної інформатизації на процеси забезпечення публічних інтересів. Здобувач обґрунтовує, що електронні публічні послуги,

адміністративна процедура, публічні електронні реєстри, електронна ідентифікація, інтероперабельність, відкриті дані та електронна демократія у своїй сукупності формують новий адміністративно-правовий механізм забезпечення публічного інтересу. Водночас позитивний вплив цифрових інструментів автор пов'язує не лише зі швидкістю чи зручністю, а передусім із процедурною впорядкованістю, передбачуваністю, доступністю та підзвітністю діяльності публічної адміністрації.

Науково значущими є також положення щодо нормативного забезпечення адаптації публічного адміністрування до наслідків глобальної інформатизації. У дисертації показано, що в Україні вже сформовано значний масив законодавства у сферах інформатизації, електронних послуг, публічних електронних реєстрів, електронної взаємодії, кібербезпеки, захисту персональних даних, електронної ідентифікації, цифрової довіри, хмарних послуг, медіа та штучного інтелекту. Разом із тим автор обґрунтовує, що наявність такого масиву актів ще не означає сформованості цілісної адміністративно-правової моделі цифрового публічного адміністрування. Саме тому особливого значення набуває висновок про необхідність системного оновлення правових засад функціонування публічної адміністрації в умовах цифрової трансформації держави.

Подальшого розвитку в дисертації набули положення щодо місця глобалізму у сучасному соціальному просторі та його впливу на трансформацію управлінських і правових процесів. Автор розглядає глобалізм не лише як загальнотеоретичну категорію, а як чинник, що впливає на модернізацію державної політики, імплементацію міжнародних стандартів, розвиток цифрового врядування та формування нових моделей публічного адміністрування. Такий підхід дозволяє пов'язати адміністративно-правову проблематику з ширшим контекстом глобальних соціальних і правових трансформацій.

Так само подальшого розвитку набули наукові підходи до розуміння інформаційної парадигми в контексті сталого розвитку. У дисертації інформаційна парадигма розглядається як поліструктурна система поглядів, що охоплює технологічну, мережеву, комунікативну, культурну та управлінську площини. Її значення полягає в тому, що інформація, цифрові дані та інформаційні процеси стають не лише ресурсом суспільного розвитку, а й основою для переосмислення механізмів публічного адміністрування, забезпечення публічних інтересів і захисту прав особи.

Важливим є й подальший розвиток доктринальних положень щодо ролі публічного адміністрування в умовах цифрової трансформації суспільства. Дисертант послідовно проводить думку про необхідність збереження балансу між ефективністю цифрових управлінських рішень і дотриманням прав та свобод людини. Саме тому особливе місце у роботі займають положення про цифрове адміністративне провадження, реєстрову модель доказування, цифрове адміністративне дос'є, цифровий слід, алгоритмічну підконтрольність і людський контроль за автоматизованими рішеннями. Ці категорії ще потребуватимуть подальшого доктринального уточнення, однак їх включення до адміністративно-правового аналізу є безумовно своєчасним і науково продуктивним.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, є достатньо обґрунтованими. Їх достовірність забезпечена належною джерельною базою, що охоплює нормативно-правові акти України у сферах інформатизації, адміністративної процедури, електронних послуг, публічних електронних реєстрів, електронної взаємодії, документообігу, відкритих даних, кібербезпеки, захисту інформації, персональних даних, електронної ідентифікації, хмарних послуг, медіа та штучного інтелекту.

Автором опрацьовано значний масив наукових джерел, у тому числі праці українських і зарубіжних учених, що досліджували проблеми глобалізації, інформаційного суспільства, публічного адміністрування, адміністративної процедури, електронного урядування, цифрового врядування та інформаційної безпеки. У роботі належним чином враховано підходи адміністративно-правової доктрини до розуміння публічного адміністрування, публічного інтересу, адміністративної процедури та адміністративного акта.

Висновки дисертації логічно випливають із поставлених завдань. Здобувач послідовно рухається від теоретичного аналізу глобалізму, інформатизації й інформаційної парадигми до конкретних адміністративно-правових проблем цифрового середовища, а потім – до побудови власної концепції цифрового публічного адміністрування. Така логіка дослідження є переконливою, оскільки дозволяє поєднати загальнотеоретичний, адміністративно-правовий і прикладний рівні аналізу.

Методологічну основу роботи становить сукупність загальнофілософських, загальнонаукових і спеціально-юридичних методів. Діалектичний метод забезпечив дослідження глобальної інформатизації та публічного адміністрування як взаємопов'язаних явищ, що розвиваються під впливом соціальних, технологічних і правових чинників. Системно-структурний метод дав змогу розкрити взаємодію цифрових процесів, реєстрових даних, адміністративної процедури та публічно-владної компетенції. Формально-юридичний метод використано для аналізу чинного нормативного забезпечення, а порівняльно-правовий – для врахування європейських підходів до цифрового врядування, кібербезпеки, захисту даних, штучного інтелекту та інтероперабельності. Логіко-семантичний метод дав можливість уточнити зміст базових категорій дослідження, а функціональний метод – показати, як саме інформаційно-комунікаційні технології впливають на реалізацію функцій публічної адміністрації. Методи систематизації та теоретичного узагальнення

забезпечили формування підсумкових положень дисертації. У цілому методологія роботи є достатньою, а її застосування – послідовним.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Дисертація засвідчує належний рівень оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Захаров Володимир Олегович коректно визначив наукову проблему, сформулював мету та завдання дослідження, обрав адекватні методи аналізу й послідовно застосував їх у структурі роботи.

Особливістю дисертації є поєднання загальнотеоретичного осмислення глобалізації та інформатизації з аналізом конкретних адміністративно-правових механізмів цифрового публічного адміністрування. Автор виявив здатність працювати з абстрактними категоріями – «глобалізм», «інформаційна парадигма», «цифрове публічне адміністрування» – не втрачаючи при цьому зв'язку з класичними юридичними конструкціями адміністративного права.

Поставлене наукове завдання виконано повною мірою. Здобувач сформував власну концепцію цифрового публічного адміністрування, обґрунтував її структурні елементи, визначив систему ризиків і запропонував напрями адміністративно-правового осмислення цифрової владної діяльності. Це свідчить про самостійність наукового пошуку, достатню теоретичну підготовку автора та його здатність до узагальнення складного нормативного й доктринального матеріалу.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Теоретичне значення дисертації полягає у поглибленні доктрини адміністративного права щодо публічного адміністрування в умовах глобальної інформатизації. Робота розширює наукові уявлення про адміністративну процедуру, адміністративне провадження, адміністративний акт і публічно-владну компетенцію в цифровому середовищі. Важливим є те, що дисертант не протиставляє цифрові інструменти

класичним адміністративно-правовим категоріям, а прагне інтегрувати їх у систему адміністративного права.

Практичне значення роботи виявляється у можливості використання її положень у правотворчій діяльності під час удосконалення законодавства про електронні публічні послуги, публічні електронні реєстри, електронну ідентифікацію, автоматизоване прийняття рішень, захист персональних даних, кібербезпеку та цифрову інклюзію. Висновки дисертації можуть бути корисними для органів публічної адміністрації під час організації цифрових адміністративних процедур і забезпечення належного рівня правової визначеності цифрової взаємодії з особою.

Матеріали дисертації можуть використовуватися в освітньому процесі під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Публічне адміністрування», «Інформаційне право», а також спеціальних курсів, присвячених цифровому врядуванню, електронній демократії, цифровізації публічної влади та європейській інтеграції України.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційна робота є самостійним, цілісним і завершеним науковим дослідженням. Вона виконана державною мовою, має логічну структуру, належний рівень теоретичного узагальнення та практичну спрямованість. Кожний розділ має власне змістове навантаження та логічно пов'язаний із загальною метою дослідження.

У роботі достатньо повно розкрито позитивний і ризиковий вплив глобальної інформатизації на публічне адміністрування, проаналізовано стан нормативного забезпечення відповідних процесів, сформовано концептуальну модель цифрового публічного адміністрування. Висновки після розділів і загальні висновки дисертації відображають результати проведеного дослідження та в основному відповідають поставленим завданням.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці. Результати дисертації доцільно використовувати у науково-дослідній роботі під час подальшого вивчення проблем цифрового адміністративного провадження, адміністративно-правового режиму даних, алгоритмічної підзвітності, кіберстійкості публічної адміністрації та правових гарантій цифрової інклюзії.

Окремі положення можуть бути враховані у нормопроектній діяльності, зокрема при вдосконаленні законодавства щодо автоматизованого прийняття адміністративних рішень, юридичних наслідків реєстрових помилок, процедурної перевірюваності цифрових адміністративних дій, порядку використання персональних даних у цифровому адміністративному провадженні та забезпечення людського контролю за алгоритмізованими процесами.

Висновки дисертації можуть бути використані також у практичній діяльності органів публічної адміністрації під час організації міжвідомчої електронної взаємодії, функціонування електронних сервісів, ведення публічних електронних реєстрів, ухвалення адміністративних актів із використанням цифрових даних і забезпечення прав особи у цифровому адміністративному середовищі.

Зауваження щодо змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, вважаю за необхідне звернути увагу на окремі положення, які мають дискусійний характер і можуть бути предметом додаткового пояснення під час прилюдного захисту.

1. У роботі справедливо підкреслюється, що глобальна інформатизація не змінює мету забезпечення публічного інтересу, але змінює адміністративно-правовий механізм його реалізації. Разом із тим варто було б дещо чіткіше показати співвідношення публічного інтересу та приватного інтересу особи у цифровому середовищі, особливо у випадках, коли швидкість електронного

сервісу може вступати в напруження з потребою індивідуального розгляду конкретної адміністративної справи.

2. У другому розділі дисертації значну увагу приділено безпековим загрозам глобальної інформатизації. Водночас цікаво було б почути позицію здобувача щодо того, чи слід розглядати кіберстійкість публічної адміністрації як самостійний адміністративно-правовий принцип, чи радше як організаційно-технічну умову належного функціонування цифрового публічного адміністрування.

3. У підрозділі 2.3 автор аналізує значний масив нормативних актів, що регулюють електронні послуги, реєстри, електронну взаємодію, персональні дані, кібербезпеку, хмарні послуги та штучний інтелект. Водночас у подальших дослідженнях доцільно було б систематизувати цей нормативний матеріал не лише за предметними сферами, а й за функціональним призначенням: процедурні акти, інфраструктурні акти, безпекові акти, акти щодо даних, акти щодо цифрової ідентифікації та акти щодо алгоритмічних систем.

4. У третьому розділі запропоновано адміністративно-правову модель цифрового публічного адміністрування, що поєднує нормативний, інституційний, процедурний, інформаційно-реєстровий, безпековий, правозахисний та євроінтеграційний елементи. Було б корисно додатково уточнити, чи мають ці елементи однакове значення, чи все ж процедурний елемент виконує системоутворювальну роль, оскільки саме процедура надає цифровим діям юридичного значення.

5. У дисертації використано низку сучасних англomовних концептів – зокрема *data-driven administration*, *digital-by-default*, *once-only*, *user-centricity*, *government as a platform*. Їх залучення є виправданим, однак у подальшій роботі доцільно було б подати короткий термінологічний покажчик або глосарій українських відповідників, щоб забезпечити єдність понятійного апарату й уникнути надмірного використання англіцизмів.

Наведені зауваження мають дискусійний і рекомендаційний характер. Вони не ставлять під сумнів наукову новизну та загальну позитивну оцінку дисертації, а спрямовані на поглиблення наукової дискусії під час захисту.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час аналізу дисертаційної роботи Захарова Володимира Олеговича та його наукових публікацій фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація є самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, у якій використані ідеї, результати та тексти інших авторів, а посилання на відповідні джерела наведені. Виклад матеріалу має самостійний характер, а сформульовані висновки й наукові положення є результатом власного дослідження автора.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація Захарова Володимира Олеговича на тему «Вплив глобальної інформатизації на розвиток теорії та практики публічного адміністрування» є комплексним, самостійним і завершеним науковим дослідженням, у якому на належному теоретико-методологічному рівні розкрито вплив глобальної інформатизації на розвиток сучасного публічного адміністрування, сформовано концепцію цифрового публічного адміністрування та обґрунтовано адміністративно-правові гарантії реалізації публічно-владної компетенції у цифровому середовищі.

У роботі отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають значення для науки адміністративного права, правотворчої діяльності, практики публічної адміністрації та освітнього процесу. Дисертація засвідчує належний рівень професійної підготовки здобувача, його здатність до системного аналізу, аргументованого узагальнення доктринальних підходів і нормативного матеріалу, а також до формулювання висновків, придатних для подальшого розвитку адміністративно-правової науки.

Дисертація за своїм змістом і структурою відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам, установленим чинними нормативними актами у сфері

підготовки й атестації здобувачів ступеня доктора філософії, зокрема: Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261; Вимогами до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40; Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Отже, дисертаційне дослідження Захарова Володимира Олеговича повністю відповідає встановленим вимогам, а його автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент –

**професор кафедри публічного управління,
адміністрування та права**

**Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»,**

доктор юридичних наук, професор

Віталій ОКСІНЬ

